

Week van de vrijwilliger Welke rechten heeft de vrijwilliger?

5 maart 2020

Dit is de laatste nieuwsbrief in onze trilogie.
Dit keer staat de vrijwilliger zelf centraal.

We beperken ons tot de situatie van de 'echte' vrijwilliger zoals omschreven in de wetgeving. Dit is elke persoon die zonder verplichting en zonder bezoldiging werk verricht voor een organisatie. Maar dit zijn ook de mandatarissen of bestuursleden van de vrijwilligersorganisatie. Een kostenvergoeding wordt in deze context niet beschouwd als bezoldiging.

Waar mensen werken, gebeuren fouten.

De vrijwilliger kan ongewild schade veroorzaken aan derden.

Maar de vrijwilliger kan evengoed letsel of schade oplopen door de onvoorzichtigheid van anderen.

Welke rechten heeft de vrijwilliger? Welke verzekeringen kunnen soelaas brengen?

Nemen we vooreerst de situatie waarbij de vrijwilliger aan een derde schade toebrengt.

Tijdens de kerstperiode zet een organisatie in op de verkoop van kerstrozen in een mooi bloempotje. De vrijwilligers gaan op pad voor de verkoop. Daar loopt het mis. Bij het overhandigen laat een vrijwilliger het potje vallen op de stenen vloer van een koper. De tegel is gebarsten.

De vrijwilligerswet van 2005 voorziet voor de vrijwilliger in een immuniteit die kan vergeleken worden met deze van een werknemer die onder leiding en toezicht van zijn werkgever taken verricht. De vrijwilliger staat alleen persoonlijk in voor de gevolgen van "*bedrog, zware fout of van de eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout*". In alle andere gevallen bepaalt de wet uitdrukkelijk dat alleen de organisatie aansprakelijk kan gesteld worden. Bepalingen in statuten of reglementen die van dit principe afwijken hebben geen uitwerking. De immuniteit slaat zowel op de contractuele als op de buitencontractuele aansprakelijkheid.

Het is aan de organisatie om hiervoor een wettelijk verplichte BA-verzekering af te sluiten. Deze verzekering moet voorzien in identieke verzekerde bedragen zoals de klassieke BA-gezinspolissen. Een vrijstelling is toegelaten. Eén addertje. Het toepassingsgebied van deze polis mag beperkt worden tot alle landen van geografisch Europa en tot die welke aan de Middellandse zee grenzen.

Terloops geven we mee dat de organisatie die een aansprakelijkheid oploopt bij een schade veroorzaakt door een verplicht te verzekeren motorrijtuig, bestuurd door de vrijwilliger, uiteraard kan terugvallen op de WAM-verzekering voor dit voertuig.

De eigen, maar niet verplichte BA-gezinsverzekering van de vrijwilliger kan ook een oplossing brengen. Het KB dat de minimumvoorwaarden van de BA-gezinsverzekering regelt, verbiedt de verzekeraar om vrijwilligerswerk van de dekking uit te sluiten.

Nemen we tenslotte de situatie waarbij de vrijwilliger zelf het slachtoffer wordt.

Bij het uitdragen van kerstmaaltijden aan eenzame bejaarden, kruist de vrijwilliger een fietspad waar de fietsers in beide rijrichtingen mogen rijden. Hij komt in botsing met een wielertoerist op een snelle racefiets. De vrijwilliger loopt een gecompliceerde heupbreuk op. Ook de kledij en de gsm van de vrijwilliger worden beschadigd.

De nationale wet voorziet niet in een verplichte ongevallenverzekering met als begunstigen de vrijwilligers.

Voor de Vlaamse vrijwilliger is er wel een oplossing. Het decreet van 9 april 2009 betreffende het georganiseerde vrijwilligerswerk in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verplicht de organisatie om te voorzien in een verzekering voor de lichamelijke en materiële schade bij ongevallen tijdens de uitvoering van het vrijwilligerswerk of op de weg naar en van het vrijwilligerswerk.

Deze verzekering moet voldoen aan minimale voorwaarden. Hierbij is de kans reël dat de uitgekeerde bedragen de geleden schade niet dekken.

Wanneer de verantwoordelijke voor een schade zijn aansprakelijkheid betwist, kan de vrijwilliger best terugvallen op een rechtsbijstandsverzekering. Er is echter geen verplichte rechtsbijstandsverzekering voor vrijwilligers. Dat neemt niet weg dat de BA-polis van de organisatie toch kan voorzien in een facultatieve waarborg 'rechtsbijstand'.

De oplossing blijft uiteraard een degelijke persoonlijk onderschreven rechtsbijstandsverzekering Privéleven.

In dit verband stippen wij aan dat alle Polissen Privéleven van Euromex ook de activiteiten als vrijwilliger dekken. Meer nog. Sinds 28 januari 2019 verzekeren wij ook het bezoldigd

verrichten van verenigingswerk en de bezoldigde diensten aan burgers, wanneer de inkomsten uit deze activiteiten zijn vrijgesteld van de inkomstenbelasting. Dit betreft het zogenaamd onbelast bijklussen ingevoerd bij wet in 2018.

Het engagement van vrijwilligers moet gekoesterd worden. Als vrijwilliger zet je je in voor anderen. Maar je moet je ook zelf veilig voelen. We hopen met de informatie in deze nieuwsbrieven de wereld van de vrijwilliger wat veiliger te hebben gemaakt.

Met vriendelijke groeten.

Tom Vanwambeke
productmanager
safetyworld@euromex.be

Euromex - Generaal Lemanstraat 82-92 - 2600 Berchem (maatschappelijke zetel) & Rue E. Francqui 1 - 1435 Mont-Saint-Guibert – RPR Antwerpen - BTW BE 0404.493.859 - Verzekeringsonderneming toegelaten onder code 0463, onder toezicht van de Nationale Bank van België, de Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel, biedt uitsluitend rechtsbijstandverzekeringen aan. Voor de Belgische risico's is het Belgisch recht van toepassing en zijn de Belgische rechtbanken bevoegd. De verzekeringsovereenkomst geldt voor de duur van één jaar en wordt stilzwijgend verlengd indien niet tijdig opgezegd. Hoe een klacht bij Euromex wordt ingediend wordt beschreven op de site www.euromex.be. Hoe een klacht bij de Ombudsdienst van de Verzekeringen wordt ingediend wordt beschreven op de site www.ombudsman.as. De rechten en plichten van de verzekeraar en de verzekerden worden geregeld door de bepalingen van de verzekeringsovereenkomst. Informatie over de premie en de voorwaarden kan bij de verzekeringstussenpersoon bekomen worden.

Generaal Lemanstraat 82-92 | B-2600 Berchem | T +32 3 451 44 00
Rue E. Francqui 1 | B-1435 Mont-Saint-Guibert | T +32 10 80 01 50